

«Таслинк мекунам»

Ранси Комиссияи назди Хукумати
Чумхурии Тоҷикистон оид ба таъминни
таъбиқи ӯҳдадорихон байналмиллалӣ

дар соҳаи ҳуқуқи инсон

М. Давлатов

«14» ноябри соли 2013

Накшан ҷорабинихо оид ба кайдӯ эродҳои хотимаи нисбати гузориши шабӯм — хаштуми
давравии Тоҷикистон, ки аз ҷониби Кумита оид ба аз байн бурдани таъбири
наждӣ дар иҷлосияи хаштодӯ якуми он (6-31 августӣ соли 2012) кабуд шудааст

№	Шарҳи тавсичо	Ҷорабинихо	Мӯҳлати иҷро	Иҷрокунан- датон	Маҷабъҳои маблаггузори	Нагӯчаҳои иҷро
1	Ба конунгузори Чумхурии Тоҷикистон ворид кардани таъбири таъбири најждӣ мӯтобиқи Конвенсияе, ки тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятию ҳуқуқиро фаро мегирад ва минбаъда баъдан бардоштани огоҳии судяҳоро дар бори мевъриҳои байналмиллалӣ, ки дар сатҳи милли таъбиқи меънаанд. таъмин меънаанд	Баррасӣ кардани маъсала дар бораи мувофиқи мақсад будани ворид кардани таъбири иловаҳо ба конунгузори ӯ таҳияи конуни ӯҳдадор дар бораи огоҳозӣ ва пешгирии таъбири најждӣ	2013-2015	ВА, ША, ВХИ, ПТ		Таҳлили мувофиқи мақсад будани воридсозии таъбири иловаҳо ба конунгузори анҷом дода шуда ва тақдифу тавсияҳои дахлдор пешниҳод шудаанд
2	Аз нав дида баромадани конунгузори ҶТ бо мақсади фарогирии тамоми унсурҳои моддан 4-и Конвенсия ва таъминни риози он	Омухтани таърифи кишварҳои хориҷӣ дар бораи таърифи амалсозии моддан 4 дар конунгузори дохилӣ ва ироаи пешниҳодҳои он ба таъбиқи моддан номбаршуда	2013-2015	ВА, ША, ВХИ, ПТ		Таҳлили ҷорӣ намудани механизмҳои амалсозии моддан 4-и Конвенсия дар конунгузори дохилӣ анҷом дода шуда
3	Гузаришдани таҳлилии аҷибӣ сабаҳои набулдани шикоятҳо ва адроби барои зарурати таъбирҳои иловагӣ онд ба огоҳозӣ ва пешгирии аз амалҳои таъбири најждӣ, таъминни воситаҳои химови ҳуқуқи курбонӣҳои мӯтобиқи муқаррароти Конвенсия бо дарназардошти таъбирҳои умумии энкршуда	Баргӯҷор кардани таҳлилии сабаҳои набулдани шикоятҳо ва аз рӯи имконият кабуд кардани таъбирҳои иловагӣ онд ба огоҳозӣ ва пешгирии аз амалҳои таъбири најждӣ, таҳияи механизмҳои химови ҳуқуқи курбонӣҳои мӯтобиқи муқаррароти Конвенсия	2013-2015	ША, ВХИ, ПТ		Таҳлилии сабаҳои набулдани шикоят- ҳо дар бораи амалҳои таъбири најждӣ дар анҷом дода шуда ва пешниҳодҳои барои кабудии таъбирҳои иловагӣ онд ба огоҳозӣ ва пешгирии аз амалҳои таъбири најждӣ омода шуданд ва механизми иловагӣҳои химови ҳуқуқи курбонӣҳои таъбирҳои мӯтобиқи муқар- рароти Конвенсия таҳия гардид

№	Шарҳи тавсияҳо	Чорабиниҳо	Мӯҳлати иҷро	Иҷрокунардон	Манабарҳои маълумгузорӣ	Натиҷаҳои иҷро
4	<p>Васеъ кардани иштироки шаҳсонӣ ба акадeмиятҳои этникаӣ (қавмӣ) таълиқуқлошта, аз ҷумла замон дар ҳаёти ҷамъият ва сиёсат. Баланд бардоштани сатҳи наомояндагии онҳо дар парламент ва дигар муассисаҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла бо роҳи қабули тадбирҳои махсус</p>	<p>Омӯхтани масъалаи иштироки шаҳсонӣ таълиқуқлошта ба акадeмиятҳои этникаӣ (қавмӣ) ва баланд бардоштани сатҳи наомояндагии ин шаҳсон дар системаи конунгузорӣ, иҷроия ва судӣ. Таҳияи Конунчи ҶТ "Дар бораи пешгирии зӯровари дар оила"</p>	2013-2015	КҶЗО, ША, ВХИ		<p>Масъалаи васеъ кардани иштироки шаҳсонӣ ба акадeмиятҳои этникаӣ (қавмӣ) таълиқуқлошта омӯхта ва сатҳи наомояндагии ин шаҳсон дар тамоми шохаҳои ҳукумат баланд бардошта шуд ва пешниҳодҳои дахлдор омода карда шуданд. Конунчи ҶТ "Дар бораи пешгирии зӯровари дар оила" қабул карда шуд</p>
5	<p>Қабул кардани стратегия бо мақсади беҳосозии вазьияти ҷуғлиҳо, таъминни химояи онҳо аз таъбияз ва ситиматизатсия (доги нанг) ва таъшиқ кардани ҳукуки онҳо ба тахсилот, шуга, манзил ва хизматҳои тиббӣ. Ташкил кардани маърақаҳои иттилоотии таъшиқоти барои таҳлимушазири, ҳамдигарфаҳми ва ҳамбастагӣ аз ҷониби аҳоли дар робита ба ҷомеаи ҷуғлиҳо</p>	<p>Дода баромадани масъалаи мувофиқи мақсад будани қабули стратегия бо мақсади беҳосозии вазьияти ҷуғлиҳо, таъминни химояи онҳо аз таъбияз ва ситиматизатсия (доги нанг) ва ҳавасманд кардани онҳо ба тахсилот, шуга, манзил ва хизматҳои тиббӣ</p>	2013-2015	ВМХИА, ВХИ, КТҶ		<p>Масъалаи мувофиқи мақсад будани қабули стратегия барои беҳтар намудани вазьияти ҷуғлиҳо омӯхта шуд</p>
6	<p>а) Беқор кардани ҳолате, ки зиндагӣ кардани гурезаҳои дар ноҳияҳои шаҳрҳои мушпаҳхас, аз ҷумла Душанбе ва Хуҷанда мепарушанд; б) Диққати ҷоракҳои зарури бо мақсади ба фирдорён таъмин кардани ҳукуки қор, таъбияз ва тахсилот; в) таъминни химояи муносиб барои қудакони гуреза; г) ҳили проблемаи шаҳсонӣ бе шиҳравандӣ ва баррасии масъалаи таъвияби Коменсияи соли 1954 дар бораи миқоми шаҳсонӣ бе шиҳравандӣ ва Коменсияи соли 1961 дар бораи қошиши ҳолатҳои бешиҳравандӣ; д) ба ағҷом расонидани қушишиҳосе, ки айни замон дар соҳаи конунгузорӣ ба ҳарч дога шуда, ба қабули Конунчи нави ҶТ "Дар бораи шиҳравандӣ" ва аз нави дига баромадани Конунчи ҶТ "Дар бораи гурезагони" равона шуданд</p>	<p>д) омӯхтани сабабҳои мади зиндагӣ кардани гурезагони дар ноҳияҳои ҷуғлигонии Ҷумҳури, баррасии имконияти беқор кардани сандаҳои ноибетии меъёриҳои ҳукуки дар соҳаи маъзур; б) таъминни гурезагони бо шиҳронтҳои зарури қорӣ, хизматҳои тиббӣ ва қасбони озоли тахсилот; с) таъминни меҳанизми химояи ҳукуки қудакони гурезагон; д) омӯхтани мақсадиноқии қабули имконияти иктисолиши амалисозии Коменсияи дар бораи бешиҳравандӣ ва Коменсияи дар бораи қошиши бешиҳравандӣ; е) таъминни Конунчи ҶТ "Дар бораи шиҳравандӣ" ва баррасии зарурати қабул намудани Конунчи ҶТ "Дар бораи миқоми гурезагон" дар таҳрири нави</p>	2013-2015	ВҚД, ВХИ, ВТ, ВМ, ҚДАМ		<p>Таҳлили маҷмури онди ба бағиҳҳои а, б, в, г, д ағҷом дога шуд ва пешниҳодҳои барои норид кардани таъшиқу итловаҳо дар конунгузорӣ омода шуданд</p>

№	Шархи тавсгивчо	Чорабичинхо	Мухлати нэро	Ичрокуучан-дагон	Манабъахон маблагтүэзори	Натгивчехон нэро
7	Анхушидани талбирхо барон мубориза бо тичорати инсон бо рохи тавхиби судли шахсоии гүнахкор, тавмини чуброн барон күрбоничени тичорати инсон ва хамкори бо кишивархон хамсоз	Анчом додани тахлиги конунгүэзори ва тахжики нахши макомоти хифзи хукук чинхати мубориза бо тичорати инсон. Тахили лонгахон созишномахо ва карордогхо бо давлатхон дигар барон мубориза бо тичорати инсон. Бо максалди насевь кардани салохиятхон макомоти хифзи хукук барон мубориза бо тичорати инсон вори кардани тагйиру иловахо ба конунгүэзори кишвар	2013-2015	КВ, ПГ, ВА, ВКД, ВКСХ, ША		Тахлиги конунгүэзори ва тахжики нахши макомоти хифзи хукук чинхати мубориза бо тичорати инсон анчом дода шуд. Лонгахон созишномахо ва карордогхо бо давлатхон дигар барон мубориза бо тичорати инсон тахия карда шудааст. Бо максалди насевь кардани салохиятхон макомоти хифзи хукук барон мубориза бо тичорати инсон тагйиру иловахо ба конунгүэзори кишвар вори карда шудааст
8	Бояд шаронте тавмин карда шавал, ки шахсоии бешахривиди тавонанд ба таври муассир аз хукукхон дар молдан 5 энкршудан Конвенсия бевитон таълизи истифода намованд	Омүхтани масъалдан амалисозии молдан 5-т Конвенсия дар конунгүэзори дохили	2013-2015	ВА, ВХИ		Масъалдан амалисозии молдан 5-и Конвенсия дар конунгүэзори дохили омүхта шуд
9	Кафолати мустакилияти Расвати ваколлатори хукуки инсон, ба он вогузор кардани захирахон муносиби инсоний ва молли барон ичройи ваколлат, аз чумла ташики ва назорати хукукхо мутуботи Конвенсия. Бо максалди банд барлошгани сатхи Расвати наколлатори хукуки инсон с тавхисни муассисни милли оид ба хукуки инсон, андешидани талбирхон лозимий мутубики принципхон вобаста ба макоми муассисахон милли, ки ба ташики ва химоии хукуки инсон машгуланд	Тузаронидани тахлиги Конунги Чумхурии Тоҷикистон "Дар боран ваколлатори хукуки инсон" бо максалди мутубикат ба принципхон Париж ва дар холати зарури омода кардани тагйиру иловахон муносиб дар саналхон мербери хукукии ЧТ	2013-2015	ВХИ		Тахлиги Конунги Чумхурии Тоҷикистон "Дар боран ваколлатори хукуки инсон" бо максалди мутубикат ба принципхон Париж анчом дода шуд ва пешинкодохо барои вори кардани тагйиру иловахо ба конунгүэзори омода шудани
10	Идома додани кушишхо барон тавмини китобхон мактаби ба забонхон акцлиятхон милли. Тахияи барномахон омодасозии муваллимон барон кор бо хонандагон аз шумораи акцлиятхо, аз чумла тавлими касби ба забони модари. Фазол кардани кушишхо барон ташики таълим, махсусан дар сатхи муассисахон миёна ва оги, ба забонхон акцлинтхо с забонхон нишондодашуда мутубики эхтифт ва холиши шахсоии ба чунини гурӯххо тааллуқдошти	Омода кардани китобхон мактаби ба забонхон акцлинтхо ва тахияи барномахон омодасозии муваллимон барон кор бо хонандагон аз чумлаи акцлинтхо	2013-2015	ВМ		Китобхон мактаби ба забонхон акцлинтхо омода шудани ва барномахон омодасозии муваллимон барон кор бо хонандагон аз чумлаи акцлинтхо тахия шудани

№	Шарҳи тавсияҳо	Чорабинихо	Мӯҳлати иҷро	Иҷрокушан-дагон	Маҷаллагузори	Натиҷаҳои иҷро
11	Идома додан ба ҷалби иштироки соҳмонхон ғайриҳуқуматӣ дар омодагосозии гузориши Ҷалби давравӣ ва мусондаг ба иштироки онҳо дар кори ҷаласан оянда, ки гузориши мазкур дар он муаррифӣ мешавад	Ҷалби ташкилотхон ғайридавлатӣ барои омодагосозии гузориши Ҷалби давравӣ	2014-2015	КТИВЪ,ДСХИ		Ташкил кардани раванди ҷалби ташкилотхон ғайридавлатӣ барои омодагосозии гузориши Ҷалби давравӣ
12	Табиики Эълониини Дурбан ва Барномаи амалдон кабулшудан мохи сентябри соли 2001 аз ҷониби Конфронси байналмилалӣ оид ба мубориза бар зидди наҷошпарастӣ, табъиз наҷодӣ, ксенофобия ва бетаҳаммуллии вообаста ба он, бо дарназардошти Саналди Ҷамъабастини Конфронс барон баррасии раванди Дурбан, ки мохи апрели соли 2009 дар Женева баргузор шуд ва воридсозии мазмуни Конвенсия ба қонунгузориин дохилии худ. Ва гузориши наҷобатини даврании худ норид кардани иттилооти мушаххас дар боран нақшахон амалиети кабулшуда ва чорабиниихон дигар барон табиики эълониини Дурбан ва Барномахон амал дар сатҳи миллий	Омухтани масъалан мувофиқи мақсад будани кабули эълониини Дурбан ва барноман амал		ВКХ, ВА, ВХИ		Масъалан мувофиқи мақсад будани кабули эълониини Дурбан ва барноман амалиет баррасӣ шуд
13	Тасвиби ислохот ба банди 6-и моддан 8-и Конвенсия, ки 15 январӣ соли 1992 дар ҷаласан ҷордаҳуи кишвархон узви Конвенсия кабул шудааст ва аз ҷониби Ассамблеяи Генералӣ дар катъномаи 47/111 тасдиқ гаштааст. Суръат бахшидан ба равандхон дохилии тасвиби ислохот ба Конвенсия вообаста ба маблаггузориин Куминта ва ба таври амали хабардор кардани қотиби генералӣ оид ба ризоияти худ бо ислохот дар шақли хаттӣ	Омухтани масъалан тасвиби эҳтимолиини ислохот ба банди 6 моддан 8-и Конвенсия ва омода кардани пешниҳодхон дахлдор	2013-2015	ВКХ		Масъалан тасвиби ислохот ба банди 6 моддан 8-и Конвенсия омухта шуда, пешниҳодхон дахлдор омода карда шуданд
14	Таламини наشري гузориши кишварии узв барон аҳли ҷамъият дар замони пешбарини он ба забонхон давлатӣ ва дигар забонхон мавмум аз рӯи зарурат. Ҳамчунин, таламини наشري минбаъдан қайдӯ эродхон Куминта дар мавриини гузориини	Нашир ва ҷой додани гузориини миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар боран рафти табиики Конвенсия оид ба табъизии наҷодӣ дар ВАО, сайтхон ВКХ ва Ваколатдори хукуки инсон	2013-2015	КТИВЪ,ДСХИ, ВКХ, ВХИ		Барон нашир ва ҷой додани гузориини миллии дар ВАО, сайтхон ВКХ ва Ваколатдори хукуки инсон ҷораҳо дода шуданд

Шарҳи ихтисорот:

- ША - Шӯрои ақлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон
ШГ - Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВХИ - Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВА - Вазорати ақлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВҚД - Вазорати қорхон дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВҚХ - Вазорати қорхон хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВМХИА - Вазорати меҳнат ва хифзи иқтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВМ - Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВТ - Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ҚДАМ - Қумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ҚҚЗО - Қумитаи қор бо замон ва оилаи назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
ҚТР - Қумитаи телевизион ва радиои назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
ҚТИҮБДСҲИ - Комиссияи назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таъмини иҷрои уҳдадорихони байналмилалӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон
ҚБ - Комиссияи байнидоравӣ оид ба мубориза бар зидди хариду фурӯши одамон